

Izhaja vsaki dan.

Ludi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novejmuestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.941.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti).

Umikanje ruske armade.

TOKIO 23. (Reuterjev biro.) Zadaje brzobjavke z bojišča poročajo, da se zadaje ruske čete nahajajo 20 milj severno od Kajuana. Japonska sprednja straža se je včeraj na kratko razdalje približala. Rusi se umikajo po treh glavnih cestah proti Kirinu in Čiansunu.

LONDON 23. List »Times« poroča iz Petrograda, da se tri ruske armade reorg. nizujejo ter se koncentrujejo južno od Čiansuna. To bi značilo, da se Rusi umaknejo do pol ceste med Harbinom in Tielinom.

Reorganizacija ruske mandžurske armade.

PARIZ 23. »Echo de Paris«, zatruje, da pričbuje rastopno po načrtu ruskega glavnega štaba: V kratkem bo mobilizirano sedem vojnih sborov z 200.000 možmi. Razun teh se odpošlje na bojišče drugih 150.000 mož, ki bodo tvorili z sedanjo mandžursko armado skupno 600.000 mož.

Vrhni poveljnikom bo imenovan veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Nova mobilizacija prične dne 30. marca.

Poročilo maršala Oyame.

TOKIO 23. (Uradno.) Maršal Oyama poroča: Japonske čete, ki preganjajo so vrztnika, so dne 21. t. m. dosepele v Hantun, 20 milj severno od Kajuana. Močni so vrztni oddelki se v neredu umikajo ob železnici proti severozapadu.

Postopanje Japoncev nasproti Kitajcem.

PETROGRAD 23. »Petrogr. brzobjavne agentura« je priobčila brzobjavko iz Sipingaja, glisom katera provzroča umikanje Rusov proti severu pri Kitajcih veliko paniko. Japonci grdo postopajo s Kitajci. Kitajci, ki potujejo proti severu mučijo in prestopajo. Trgovcem, ki imajo ruski denar, odsedejo roke. Kitajci, ki poznajo raso Japoncev, si ne upajo prodavati Rusom živil.

Dogodki v Rusiji.

LODZ 23. (Poročilo petrogr. brz. agentura.) V tukajšnjih predilnicah Poznanskega in Silbersteina ter v tovarnah Kruše-ja in Eaderja v Pabianici, je zopet prišel štrajk.

BEROLIN 23. »Sehles. Zeitung« poroča iz Lodza, da je bilo tamkaj v minoli noči aretovanih več zdravnikov in odvetnikov, ki so bili na sumu radi političnih stvari. Pri nekem zdravniku so našle oblastnijske mnogo proglašev in revolucionarnih spisov.

Ogrska kriza.

BUDIMPEŠTA 23. Kakor se sl. š., bo cesar tekom dneva vsprejel v avdijski predsednika upravnega sodišča Aleksandra Wekerle.

BUDIMPEŠTA 23. V krizi se je danes izvršil zelo važen dogodek. Cesar je vsprejel v avdijski dra. Wekerle, in vsi znaki kažejo, da vtegne na nadaljevati pogajanja za rešitev krize mesto odstopivšega grofa Julija Andrássy-ja.

Na svoji zadnji avdijski ni Wekerle priporočil cesarju sestave koalicijskega ministertva, ampak je izrazil menenje, da bi se moralo poskusiti tako sestavo strank, v kateri bi bilo mesta tudi za liberalno stranko.

BUDIMPEŠTA 23. Dr. Aleksander Wekerle je bil danes ob 1. uri popoldne vsprejet od cesarja v avdijski, ki je trajala eno uro. V avdijski je Wekerle izjavil nastopno: Cesar ga je vprašal o nastalem novem položaju. Dr. Wekerle je ponovil sopet one nazore, ki jih je bil razvil že povodom svoje prejšnje avdijske. Sestavo nobenega kabineta ni cesar Wekerlu poveril. Tudi ne ve, če ga cesar še pokliče v avdijsko.

BUDIMPEŠTA 23. Finančni minister Lukacs je bil danes predpoludne vsprejet od cesarja v avdijski. Kakor poroča »Pester Lloyd«, je Lukacs v svoji avdijski razvijal svoje mnenje glede položaja, ki ga je ustvaril včerajšnji sklep opozicije ter je predlagal cesarju isto, kar že pred njim gr. f. Tisza, naj poskuša rešiti krizo z dr. Wekerlem.

Brzobjavne vesti.

Proračunski odsek.

DUNAJ 23. Proračunski odsek je rešil danes najprej mnogo poročil o prodaji državne lastnine ter je potem nadaljeval razpravo poglavja: »finančna uprava« ter isto vsprejel.

Hôtel zgorel.

INTERLAKEN 23. Hôtel »Baatrie« ob Tunskem jezeru je sinoči pogorel. Na postanska poslopja se ogenj ni razširil.

Požar na kolodvoru.

BUDIMPEŠTA 23. Na tukajšnjem vztočnem kolodvoru je danes predpoludne valed eksplozije olja nastal požar, valed cesar je bila velika nevarnost za veliko množino eksplozivnih snovi, ki se nahajajo v bližnjih zalagah. V poldrugi uri je bil ogenj udušen.

Šolski ravnatelj Lapsjane umirovljen.

KRŠKO 23. (Priv.) Šolski ravnatelj Lapsjane je uradnim potom umirovljen. To vzbuja tukaj veliko senzacijo.

Alžirski nadškof o ločitvi cerkve od države.

PARIZ 23. Alžirski nadškof Ouri, je v stvari zakonske predloge o ločitvi cerkve od države, odposlal ministru za bogočastje pismo, v katerem je izjavil, da bo valed odprave proračuna za bogočastje moralo krščanska bogoslužje v Alžirju skoraj popolnoma ponehati. Mohamedanskega bogočastja se zakonska predloga ne dotika. Versko in-

diferentni ljudje bodo videli, da je za njih bolje, ako so Mohamedanci nego-li kristijani in domačini se bodo vprašali, zakaj li Franco-ja tako postopa z onimi, ki uče božji zakona.

Bolgarsko nemška trgovinska pogodba.

SOFIJA 23. V svrhu pogajanj radi nove trgovinske pogodbe z Nemčijo odpoto jejo jutrajšnjem v Berlin bolgarski komisariji, vseučlišni profesor Danailov in ministrjalna uradnika Čakalov in Kosev. Iste komisariji bodo vodili potem pogajanja na Dunaju in v Belemgradu. Pogajanj se vdeleži tudi dotični bolgarski diplomatski agent.

Češka žilavost.

(Dopis.)

I.

Pogled v zgodovino naroda češkega je se posebno nam Slovincem v veliko tolažbo. Dub, ki nam je morda že klonil, se vspenja zopet in v duši se vzbuja zopet dobra nada. . . . Nauk iz minolosti naroda češkega nam kliče: ne obupavajte, ker izgubljen je le tisti narod, ki je sam obupal na svoji bodočnosti. . . .

Začnimo!

Prve sledi v zgodovini nam pravijo, kako se je narod češki otresel tujega gospodarstva Avarov!

Miali mi ubajajo v prejšnje, davne dobe, ko so naši bratje Čehi svobodno živeli in se razvijali z našimi prastariši. O, to je morala biti prava idila v življenju! Saj je znano, da so bili stari Slovani pravi element miru in — dela. Ali se smemo nadejati zopet takih dob, morda čez stoletja. . . . ko bomo živeli zopet v bratskem miru in jedinstvu, če tudi ne državnoopravnem?!

Češko deželo so večkrat pustošile armade Karla Velikega. Ta mož je bil nenasiten pri-svojevalec in je preli reke slovanske krvi.

A med tem, ko se je mrcalo mnogo slovanskih plemen ukloniti temu silnemu vladarju, ostajali so Čehi samosvoji, svobodni od roke Karla Velikega. Tudi njegovim naslednikom se ni posrečilo, da bi trajno podjar-mili narod češki. Še le Svatoplukova smrt in pa zlorabljanje krščanstva sta pripomogla do tega, da so prišli naši polabski bratje pod nemško pest.

Nemški propovedniki krščanstva so bili za nekaj časa izpodrinjeni po sv. apostolih Cirilu in Metodiju, a to je trajalo le razmerno malo časa. Zaključkom enajstega stoletja so bile uničene zadnje sledi slovanskega bogoslužja. Uvel se je latinski ritus. Čehi so bili namreč podrejeni nadškofu v Moguncu.

V 13. stoletju so nastopili usodepolni časi. Mora, kiso jo rodili tisti časi, tlači še danes, ne samo Čehe, ampak tudi nas. To so bili trenotki, ki odločujo usodo narodov za stoletja. Na Marchovem polju je prišlo do velike in usodepolne

bitke, v kateri je bil češki kralj Oskar poražen. . . . Sleherni gimnazijski dijak pozna zgodovinsko-neslavnega Efijsalca v grški zgodovini, ki je Perzijcem pokazal skrivno pot ob termopilski soteski, valed cesar je bila premagana peščica Špartancev in njihovih zaveznikov pod junaškim kraljem Leonidom, ki so branili uhod v sotesko: vrata do grških dežel. Cesar ni mogel storiti sovražnik, storil je brat — izdajec.

Tudi Čehi so imeli svojega efijalta na Marchovem polju. Bil je vojakovodja, poveljnik konjeništa, Milota. On je bil, ki je v odločilnem trenutku izdal Otokarja, zapustivši bojišče, valed cesar je Otokar izgubil bitko in svoje življenje. Ta bitka je odločila za stoletja usodo ne le Čehov, ampak tudi nas Jugoslovanov, kajti Otokarjeva mož je segala že doli do Adrijanskega morja. Zavladal je nemški vpliv od Krkonošev do Adrije.

Rod Přemislidov je izumrl in v čeških deželah je zavladal tuj kraljev rod Lukešburžanov. Ti so sicer res skrbeli za gmotni napredek deželi, ali to so storili s tem, da so v velikem številu dovajali nemške naseljence. Kakovega duha je bil ta kraljev rod, je razvidno iz dejstva, da so bili trije vladarji in luksemburške hiše ob enem tudi nemški cesarji.

Ali prišla je reakcija v začetku XV. stoletja — doba husitskih bojov, ki je narod češki po večstoletnem narodnem mrtvilu oživela zopet tudi v narodnem pogledu. Narod se je jel zopet vzdrmljati in zavedati se svojega narodnega bitstva, svoje individualnosti in jezik češki je jel prihajati zopet do veljave. To je bila sijajna doba češkega naroda. Dočim ni nikdo več mislil, da bi mogel tako maloštevilen narod, ki je bil tako grozno potlačen, zopet vstati, prišlo je za dobe husitov tako daleč, da je ta narod imponiral vsej Evropi.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 23. marca 1905.

Položaj na bojišču.

(Dopis iz strokovnjaškega peresa.)

O rezultatu bitke pri Mukdenu še vedno nimamo zanesljivih podatkov. Da se je Kuropatkin tudi pri Mukdenu izogibal popolni odločitvi, kakor pri Liaojanu, to postaja vedno jasneje in to se je moralo po zdravi pameti tudi pričakovati od Kuropatkina. Zame je gotova stvar, da je 5—600.000 Japoncev napadalo kakih 300.000 Rusov v času od 22. februarja do 9. marca in sicer v fronti Sintsintin—Mukden—Simintin. Kuropatkin je znal popolnoma izkoristiti vsaki že v naprej prirejeni nasip za ohlajanje mnogih divjih japonskih naskokov! To je sedaj dokazano dejstvo. Vzlic vsem konfuznim poročilom se dozdeva, da je bil rezultat bitke ta-le: Rusi so izgubili mnogo, Japonci pa še več. Ako bi bili Rusi v času od 5. do 6. marca zapričeli svoje umikanje, bi bili imeli

kapetanovec in jih razdelila na tri gruče. Četa Ahacija je bila razsekana na kose, sam ban je komaj odnesel glavo. Druga gruča se je udala na milost, a žnjo tudi banov sin, praporščak vojske. Sam Lučenac se je boril bearno, a poleg njega Jaroslav Isovič. Dva-krat je bil odbil naskok konjice z mečem, buzdovanom, kopjem in streljo, ne prizanašaje niti svoji lastni glavi, ali ko so ligaši naskočili tretjikrat z naperjenim kopjem, klonila je tudi kapetanova truma, in v hipu mu se je razletela družba, razpršila mu se je zadaja nada kakor pleve ter začela bežati sem in tja, metati orožje, ne slušaje besnega krika vojvod, in ne meneča se za to, da Lučenac z lastne roke tolče in probada begune. Kup bojevnikov se je umaknil in je bežal kakor neumen v breg ter vlekel za seboj tudi vojakovodjo smega. Na griču se je kapitan zaustavil, škripaje s konja pogledal na svoje razsulo.

(Pride še.)

PODLISTEK.

162

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.—Š.

— Živan jo je dvignil, poljubil na čelo, in je, obrnivši se, rekel meščanom:

— Bratje Gričani! Hvala do Boga! Povrnili ste mi svobodo po kratkem robstvu. Ne obžalujem, da me je prijela kruta sila, saj bi dal svojo glavo za svoje mesto, za naše pravice. Popolnoma srečen sem, a ne radi sebe, ampak, ker vidim, da bije v vas staro meščansko srečje. Gričani, držite svoje in zapomnite si: Svaka sila za vremena, pa bila ista kogar-koli!

— Blagoslovil Bog tebe in tvojo besedo, je rekel lekarzar veselega očesa, ali čuj! Še

ne vemo, kdo zmaga. Ako nadvlada Lučenac, bo zopet slaba za-te, pošteni človek! Beži! Zapri se na varno mesto!

— Da! da! so potrdili ljudje, zapri se, a žena se je tesneje privila njegovim prsom.

— Ne, je mahnil Žvan z roko, jaz se ne maknem z mesta, jaz ostanem med vami. Niti nisem bojazljivec, niti nisem čemu kriv. Naj le pride gospod kapetan Lučenac, naj me le zopet spravi s pota, da vidimo, je močnejše njegovo beenilo, ali naše pravo? Pa tudi če mene uniči, vseh nas ne more; a v vsakem od vas je iskra poštenja.

— Nu, povej, za ime božje, kaj naj storimo, ga je vprašal Tomo. Pod mestom se bijeti dve vojaki, a ne vemo, katera zmaga, kateri kralj nadvlada. Na Griču ni vojske. Lučenac je namestil samo pri vsakih vratih po peščico vojakov. Ako pridejo ligaši na vrata, ali naj se bijemo, branimo?

— Ostanite pod orožjem, je rekel Živan, in pošljite močne čete na vrata. Neumno bi

bilo točji se z vso vojsko, ako je pobesnila po svoji zmagi. Ali stojimo zbrani pod kopjem in mečem; saj nismo sužnji ali neumna jagajeta, da bi se dali poklati brez milosti.

— Gričani! jim je zaklical sodnik, da razdelim straže, Bog da, da ne bo hudega.

Na vztoku je zarudela zora, dan je zasijal, da pokaže svetlo krvavo pozorišče. Dokler se ni zdanilo je beenela borba pod mestom, po polju zagrebškem, po dolih med griči, ljuto sekanje v mraku, kjer je meč včasih posekal sovražnika in tovariša. Ko se je belilo nebo, padla je kocka — slabo za Lučenca. Zadnji krat še je zbiral vrste svojih čet, boreči se ljuto, umikaje se v krvi proti Suajedu, da reši ostanke žalostne vojske, od katere je polovica ali ležala po krvavem bojišču, ali pa je plaval po Savi. Ali v ta zadnji čas mu sreča ni bila na uslugo. Konjica ligašev je prodrla skozi vrste

Japonci v razmerju z Rusi gorostasne izgube, ker do tega časa učinkovanje armade Nogi ni bilo še tako občutno in se je boj do tedaj razvijal ugodno in zmagonosno za Ruso skozi 8 dni na dobro pripravljene črti ruskih utrdbe Kandiatzi—Šanlipu, na 120 km daljave. Žal, da se je na ruski strani dopustilo, da se je boj raztezal dalje preko Šanlipu v krogu proti severu do višine cesarskih grobov proti japonski premoči, valed česar je moralo umikanje ruske zapadne armade postati jako težavno. V boju za to umikanje so ruske izgube gotovo presežale vse skupne izgube v bojih prejšnjih dni. Da se je pa boj raztegnil na sever preko Mukdena, in da je sovražnik grozil celo železnico severno od Mukdena — to pa gotovo ni odgovarjalo načrtu Kuropatkinovemu. Tu so gotovo posebni do danes nepojasnjeni vzroki silili v nadaljevanje boja. Kajti vsaki nadaljni boj, ki se je razvijal pozneje severno od Mukdena celo preko črte Šanlipu—Siamintin, je imel brezpogojno odločilno označje v načrtu za bitko pri Mukdenu. Ker pa je sedaj dokazano, da je bila japonska armada pri Mukdenu skoro še enkrat tako močna, nego ruska, ne moremo misliti o Kuropatkinu drugače, nego da je imel v utrjeni fronti Kudjatsi—Mukden—Siamintin v svojem načrtu že vnaprej le umikovalno bitko Liaojan št. 2. In ko bi bilo šlo potem res po njegovem načrtu in ko bi ga ne bili vnanji vplivi napotili do spremembe njegovega načrta, bi bil gotovo pravčasno, kakor svojedobno pri Liaojanu, ves v fronti razpoloživi material dal odpeljati že pred bitko in nikakor ne šele v zadnjem trenutku. Njegova armada bi bila v rešeni poziciji, istotako kakor pri Liaojanu, stopila v boj le polnimi torbami za patrone in z oskrbo za 10—14 dni. In ko bi bila vapočno izstreljena iz nasipov na sovražnika zadnja patrone, bi bil v neki nenadoma prekinil boj na vsej črti, a oslabljeni Japonci bi bili zaleteli nanj na še močnejši poziciji pri Tielinu. Japonci bi bili pač zasedli Mukden, ali njihove četne vrste bi se bile v primeri z ruskimi še močnejše izpraznile nego so se pri Liaojanu. In minoli bi bili morda še meseci, predno bi bili Japonci zasedli Tielin!!

(Pride še).

Odlikovanje nemškega generala.

Iz Berlina poročajo, da je japonski cesar podelil pruske generalu Meckelu, ki živi v nekem berlinskem predmestju, in ki je reorganiziral japonsko vojsko, japonski red svetega zaklada za velike zasluge, ki si jih je pridobil za japonsko armado.

Japonci mirujejo.

»Daily Express« poroča iz Tokija od 21. t. m.: Ne zdi se verjetno, da bi se tokom nekaj časa vršili novi boji. Japonske čete so zelo potrebne miru in njih prodiranje ovira okolnost, da so Rusi na svojem umikanju porušili mostove.

Inozemski atašaji niso vjeti.

Za časa umikanja ruske armade iz Mukdena ni bil od Japoncev vjet noben vojni atašaj, ker se nahajajo vsi v Gudjulinu, kjer je sedaj glavni stan generala Lineviča.

Odhod Kuropatkinov k armadi.

Listu »Novoje Vremja« so brzojavili iz Harbina, da je general Kuropatkin dne 20. t. m. zvečer ob ovačjih in čestitkah občin stva iz Harbina odpotoval k armadi. Vojaki so metali svoje kape v zrak ter dolgo časa tekli poleg kočije. Kuropatkin je večkrat odkrite glave pozdravljaj ter se ozrlil.

Ruska armada na umikanju.

»Petrograjska brzojavna agentura« poroča iz Sipingaja, da ni prva armada izgubila nobenega topa, marveč Japoncem odvezla sedem topov ter vjela več stotin vojakov. Vojaki so radi neprestanega umikanja razkačeni ter obžalujejo, da morajo na ukaz zapustiti svoje pozicije, čeravno bi jih Japonci ne mogli zavzeti. Umikanje se vrši v popolnem redu na prejšnji gorski cesti, ki so ruske čete pripravile.

»New York Herald« so javili iz Harbina, da se rusko vrhuo poveljništvo resno bavi z vprašanjem, ne bi li kazalo, da se Rusi umaknejo tudi iz Harbina. Vse premišno državno premoženje, kakor tudi vse zaloge rusko-kitajske banke so baje že spravili v Irkutsk.

Mobilizacija ruske garde.

Rusija bo mobilizirala tudi gardo, ki se v Rusiji le v neiskrajnejih slučajih uporablja. V francoskih vojnah leta 1813. in 1814.

je šla garda v ogenj še le, ko so združene vojske naskočile Montmartre, in celo v veliki bitki pri Lipaku meseca oktobra 1813. ni prišla v boj. In tudi v rusko-turški vojni je bila garda mobilizovana še le po prvem odbitem napadu pradž Plevno. Možstvo garde je izvrstno. Mobilizacija garde kaže, da hoče Rusija z vso resnostjo nadaljevati vojno.

Novi avstrijski minister za deželno brambo in aktualna vojaška vprašanja.

Neka dunajska novinarska korespondenca je prinesla izjave novega avstrijskega ministra za deželno brambo, FZM Schönbaicha, glede aktualnih vojaških vprašanj. Ker se čuje, da so te izjave napravile na Ogrskem velik utis, priobčujemo jih tu v glavnih potezah.

Prva naša dolžnost je — je rekel novi minister —, da ohranimo enotnost armade. Iz tega vzroka se tudi splošno naglašje, da ni možno izvesti carinske ločitve med Avstrijo in Ogrsko, in ob enem pridržati skupno vojsko: carinska skupnost in enotna armada, eno spopolnjuje drugo. Glede posebnih znakov je rekel minister: Ako se uvedejo za Ogrsko posebni armadni znaki, ki naj bi izražali državno-pravno stališče Ogrske, ne bi bilo to veliko slo; ob tem ne bi trpela pripravljenost armade, pod pogojem svede, da se tudi skupnost armade primerno označi.

Kar se tiče poveljstvenega jezika v armadi, ni v tem pogledu pričakovati absolutno nobene spremembe. Po mojem mnenju bi sprememba poveljstvenega jezika pomenjala za bodočnost tudi spremembo službenega jezika. Čim li se v višjih vojaških krogih zmanjšalo znanje posredovalnega jezika, potem bi bilo vapočno vodstvo armade naravnost izključeno. Z ozirom na razne narodnosti, ki so združene v armadi, mora iz praktičnih vzrokov biti jednotni posredovalni jezik. Ako izgine iz armade nemško poveljstvo, bi polagoma izginal tudi nemški posredovalni jezik, iz česar bi morala brezpogojno nastati nevarnost za pripravljenost armade. Pomisliti je, da iz praktičnih vzrokov dovoljuje službeni jezik dovolj mesta, da se goji materin jezik vojaka. Samoumevno je, da se razne odredbe in navodila priobčujejo v jazyku v njihovem materinem jeziku. Poveljstvo v armadi pa mora brezpogojno ostati nemško, ker je naravno, da zamore le nemški jezik biti posredovalni jezik med različnimi narodnostmi.

FZM Schönbaich je prišel konečno do sledeče praktične uporabe: Izkustva v vojni uče, da je potrebno, da se odločitev izvršuje naglo kakor blisk in tudi povelje se mora naglo razširiti. To spoznanje je tudi privedlo do tega, da ne more noben častnik toliko pri ogrskih honvedih, kakor tudi ne pri hrvatski deželni brambi, postati štabni častnik, ki ni zmožen nemškega jezika. Iz tega je razvidno, da je iz teh razlogov, in nikakor ne iz mržnje proti katerikoli narodnosti, življensko vprašanje, da se v avstro-ogrski armadi ohrani nemški poveljstveni jezik kakor posredovalni jezik. Kako nevarno bi bilo tudi, ako bi se Madjarom dovolilo madjarski poveljstveni jezik, ker bi potem tudi nemške narodnosti v Avstriji zahtevale, da se uvede češki, poljski, maloruski, slovenski in italijanski poveljstveni jezik.

Ogrska kriza.

Zadajš smo rekli: radovedni smo, kdo odneha, ali krona ali koalirana opozicija? In pripomnili smo: če ne odneha ne ona ne druga, je neizogiben akuten konflikt med krogi, ki vodijo madjarsko politiko, in krono. Vse vesti iz Budimpešte, kažejo da res pride do takega konflikta. Grof Andrassy, ki je bil pozvan, da privede krizo do rešitve, je priobčil koalirani opoziciji program krone, a eksekutivni odbor koaliranih strank je po viharu in razdraženi debati odločno odklonil program krone, in ni dvomiti, da tudi stranke same pritrde sklepu svojega eksekutivnega odbora. S tem je misijo grofa Andrassy-ja smatrati kakor popolnoma ponesarečno. Na drugi strani pa grof Tisza, ki se vedno vodi po se, ne strpno sili, naj mu odvzamejo to breme. Kajti res breme mora biti to, ako kdo, ki je padel kakor minister, mora vendar vršiti delo ministra. Vesti iz Budimpešte so torej obupne, položaj je postal akuten. Kakov kaos je nastal v političnih razmerah Ogrske, priča dejstvo, da se širijo razne senzacionalne vesti in med temi tudi to, da hoče naš cesar odstopiti. Veliko razburjenje provzroča v političnih krogih v Budimpešti tudi dejstvo, da je avstrijski parlament z ogromno večino vsprejel

predlog poslanca Derschatta, glasom katerega izvoli zbornica poseben odsek, ki ima proučiti razmerje med obema polovicama monarhije.

V Budimpešti smatrajo to kakor znak, da se naša polovica hoče solidarno upreti zahtevam Ogrske, in da utegne s svojo kampanjo — nasprotno vsemu dosedanjemu običaju — prebiti Madjare, ki so dosedaj vedno, kakor se pravi, ranjeje ustajali in — obilneje želi.

Tudi v poraženi dosednji liberalni vladni stranki se je jelo krhati. Iz Budimpešte javljajo namreč, da se je v političnih krogih raznesla vest, da v liberalni stranki navstane razdor. V sredo zvečer se je zbralo na posvetovanje kakih dvajset poslancev liberalne stranke. Na tem shodu so poslanci sklenili povabiti druge člene stranke, da se najodločneje uprč, ako bi hotela krona uvesti na Ogrskem izveza-parlamentarno vlado. To gibanje v liberalni stranki izhaja baje iz vodilnih krogov liberalne stranke.

Drobne politične vesti.

Iz Makedonije. Iz Soluna javljajo, da se je blizu Bacinj, ob desnem bregu reke Vardar, vršil boj med dvema turškima stotajama in red združenima bolgarskima četama pod poveljstvom Teškova in Jovana. Boj je trajal devet ur. Na strani bolgarskih čet je padlo 41 mož, tudi izgube turških čet so bile znatne. Ostanek ustašev je skušal preplavati reko, a pri tem jih je mnogo utonilo. Oblastnije v Solunu so prejele anonimna pisma, v katerih se preti z atentati proti železnicam; zato čuvajo vojaki vse proge.

Iz Carigrada pa poročajo, da je monastirski valj javil, da so bolgarski ustaši zažgali samostan v Šerbovom, v okraju Kastorija. Vsaškega duhovnika, ki ni hotel prestopiti k bolgarskemu ekearhatu, je bolgarska četa ubila.

Obisk nemškega cesarja v Tangerju. Nemški cesar Viljem obišče na svojem potovanju po Sredozemskem morju tudi obmorsko mesto Tanger v Maroku. Ta obisk je, kakor poročajo iz Pariza, zelo presenetil pariške vladne kroge. Minoli teden je državni kancelar grof Bülow diskretno namignil v državnem zboru, da bo Nemčija eventualno znala ščititi svoje interese v Maroku in da se tozadevno ukrenejo primerni koraki. Malo dni za tem se je sam cesar Viljem podal k francoskemu poslaniku, kateremu je priobčil, da hoče to leto, povodom svojega potovanja po Sredozemskem morju, obiskati tudi Tanger.

Angleška vojna luka v Južni Afriki. Angleška admiraliteta namerava, kakor poročajo iz Londona, prirediti novo vojno luko v zalivu Saldanha v Južni Afriki. Zaliv Saldanha je od Kapstadta oddaljen približno 65 milj.

Poostrena kazen za Balugdžiča. Iz Belegagrada javljajo, da je kasesijsko sodišče zvišalo kazen Balugdžiču, radi obrekovanja ministra Pašu, od 3 mesecev in 600 dinarov globe na 6 mesecev in 900 dinarov globe.

Novo vseučilišče v Belegradu otvori slovesno v nedeljo z govornom sam kralj Peter.

Angleški proračun. V spodnji zbornici je kanceler državnega zaklada priobčil, da predloži proračun najbrž dne 10. aprila t. l.

Domače vesti.

»Slovenski Narod« se je te dni zopet prav nerodno obregal ob nas. Ne obžalujemo tega radi dejstva samega, da se je obregnil, in imamo že pripravljen primeren odgovor. Obžalujemo pa zato, da je storil to »Slov. Narod« ravno te dni, ko nam mili gostje iz prestolnice slovenske pripravljajo velik praznik in zmogoslavje slovenske glasbene umetnosti. Mi nočemo kaliti z neprijetnimi polemikami, lepih trenutkov ki jih pričakujemo z vsem srcem.

Zato smo odložili odgovor »Slovenskemu Narodu« za prihodnji teden.

Praznik sv. Jožefa v Riemanjih. Iz Riemanj nam pišejo: Zelo so se motili oni, ki so morda menili, da se nas bo radi znane naše sfere izogibal ves svet kakor kuge. Takega navala ljudi, kakor je bil letos na praznik sv. Jožefa, ta tradicijonalni dan božje poti k naši cerkvi, ne pamtijo ljudje. Soglasna sodba je, da je došlo v nedeljo v Riemanje tekotom vsega dneva najmanj deset tisoč ljudi. Zanimivo in karakteristično je bilo, kako so ljudje obhajali cerkev, ogledovali zaprta vrata, na katerih vise še vedno angleške žabnice, in zmajevali z glavo.

A čula se je mnoga trpka beseda, ki bi gotovo čudno zvenela na useša njim, ki jim je bila naslovljena.

Da si moremo predstavljati, kolika je bila množica, ki je v nedeljo privrela v Riemanje, bodi povedano, da je bila še po žesti uri zvečer taka gnječa po vsej vasi, da si se mogel preriti le z največo silo. Ali ne bi si mogli cerkveni in posvetni krogi, ki bi jim morala biti riemanjska afere na sreč, erpiti iz takega navala ljudstva ob vsaki priliki primeren pouk, da z zaprto cerkvi niso odvrnili simpatij javnosti od Riemanj, pač pa — od sebe?!

Koncerta »Glasbene Matice«. Pevski zbor »Glasbene Matice« in drugi izletniki iz Ljubljane dospejo v Trst dne 25. t. m. ob 9. uri 56. minut zjutraj s posebnim vlakom. Na južnem kolodvoru jih vsprejme odbor društva »Narodni dom« in več drugih odličnih slovenskih rodoljubov.

Tja naj izvole priti, pa vsekako najmanj dober četrt ure prej tudi vsi oni gospodje, ki so se blagovoljno ponudili za voditelje ljubljanskim gostom, da ne bo nepotrebnega čakanja in potrete časa. Da se v tem pogledu vse potrebno ukrene in sestavi nekak program bo danes zvečer ob 8. uri v salonu hotela »Balkan« sestanek dotičnih gospodov.

Od danes zjutraj so razven sedežev in lož pri vratarju »Narodnega doma« v prodaji, in sicer po 10 st., tudi programi za oba koncerta z besedilom pevskih toček ter slika pevškega zbora, ki je koncertoval na Dunaju leta 1896.

Danes smo imeli priliko si ogledati oder v dvorani »Narodnega doma« razširjen po navodilu pevovodje »Glasbene Matice« profesorja Hubada. Oder je razširjen tako, da sega kake tri metre v dvorano pred stalnim odrom. Na razširjenem odru bodo stali vsi pevci, dočim bo na stalnem odru, ki je zvišan kakih 80 cm nameščen orkester, torej zad za pevci. Pogled na vso skupino, okolo 150 pevcev in nad 40 členov vojaškega orkestra, bo veličasten. Valed razširjenja odra odpadeti dve vrsti sedežev, kateri se postaviti na stran spredaj pod galerijo. Galerija nasproti odru se je zvišala tako, da bodo mogli vsi videti na oder, ne da bi se morali siliti naprej ter se naslanjati na sedeže. Sedeži so se do večeraj zopet močno razpečevali. Zvečer je ostalo od 240 parternih sedežev se okolo 30. Lože in galerijski sedeži so razprodani, kakor smo že poročali. Da zunanji udeleženci koncerta dobe vstopnice, v kolikor je to mogoče pri velikem vsestranskem zanimanju za koncert, se je zadržalo par sto vstopnic za razprodajo neposredno pred koncertom. — Včeraj zvečer je prispel v Trst g. profesor Hubad, da ukrene na tem mestu vse potrebno iz muzikalno-tehničnega stališča. Kakor se nam poroča, se je oglasilo za posebni vlak iz Ljubljane do večeraj okolo 500 izletnikov, katere sprejmejo, o tem smo prepričani, naši ljudje najprirodnejše, ker jih za ne morejo sprejeti sijajno, kar bi radi, ako bi razmere pripuščale. Ljubljanski gostje napravijo v soboto popoldne od 3.—6. ure izlet po morju s parnikom »Petka« dubrovniškega parobrodnega društva. Parnik bo vozil v zalivu od pomola sv. Karla do Škednja in od tam do Miramara in nazaj, tako, da bodo imeli izletniki priliko z morja videti krasno slovensko okolico tržaško ter se pripraviti, da je vredno isto ohraniti za Sloveastvo. Navdušenje pa, katero sprejme ljubljanske pevce v dvorani »Narodnega doma« naj svedoči milim gostom iz bele Ljubljane, da prebiva na lepem tržaškem ozemlju slovenski rod, ki je tudi vreden, da se ohrani in kateremu treba moralne podpore iz središča Slovenije, da ne obnemore v težkem boju za narodno ekzistenco.

Odbor pevškega zbora »Glasbene Matice« je izdal za izletnike v Trst v dnevih 25. in 26. t. m. knjižice, ki obsegajo 1.) dnevni red za 25. in 26.; 2.) kratek opis Trsta in 3.) važne podatke za pevce in pevke. Knjižici je priložen tudi načrt Trsta. Knjižica stane 30 stot.

Soška podružnica »Slov. planinskega društva«. S Tolminksega: V nedeljo imela je Soška podružnica »Planinskega društva« v Tolminu občni zbor. Občnega zbora se je udeležilo 28 členov. Valed bolezn predsednika je prešla naloga za sklicanje občnega zbora na podpredsednika, sodnega svetovalca g. Primožiča.

Ker pa ima tega blagega gospoda glavvar Prinzig posebno na želodec, postal je neko svojo kreaturo tudi v to društvo, da brije osebnosti in dela zgago. Slučajno je bil dotičnik tjaik podružnice. Preziranje

podpredsednika sklical je na svojo roko občni zbor z namenom da bi vrgel g. Primožiča. Iz pojasnil podanih na občnem zboru, spoznali so člani hitro, kam pes tace moli. Opravičevanja tajnikov, da ga trikrat ni dobil v uradu niso držala. Zato je tajnik elišal marsikatere trpko a opravičeno. Vresničil se je tudi tu pregovor: »Kdor drugim jamo koplje, pade sam v njo«.

Bivši tajnik se sedaj jezi in išče zadostneje pri novem odboru, v katerem on sedaj več ne sedi. A tudi v novem odboru je nastel na trdo kost. Opravičil ni nič, temveč dobil zaslužen lekcijo. Sedaj pa brska po seljubah mu osebah. A te mu utegnejo posvetiti, kako se obče ne sme delati.

Mnogo, mnogo zakriva še plašč krščanske ljubezni.

Dragi gospod pameten bodite!

Ljudski oder. Pišejo nam: Prvi občni zbor tega novega slovenskega izobraževalnega društva se je vršil dne 16. t. m. v začasnih društvenih prostorih, ulica Boschetto št. 5 z že naznanjenim vsporedom. Udeležilo se ga je lepo število slovenskega delavstva, iz med katerega se je izvolil naslednji odbor:

Predsednik: Jernejčič Anton; I. podpredsednik: Mihevo Ignac; II. podpredsednik: Šešek Fran; tajnik: Regant Ivan; namestniki: Štöfla Alojz; blagajnik: Zupančič Fran; namestnik: Šešek Fran; knjižničarji: I. Vrabec Drago, II. Gruden Fran, III. Mešek Valentin; pregledovalni odedek: Škrlić Jaka, Štok Jaka, Jaklič Ivan.

Porod tega društva jemljemo na znanje s srčno željo, da bi vspevalo in zaneslo omiko in prosveto tudi v one kroga, ki so bili dosedaj še nepristopni za to. Slovenski delavci, ki po nadarjenosti in razumu stoje gotovo vsaj tako visoko, kakor njihovi tovariši drugih narodnostij, trpe največ od pijavk kapitalizma, ki naperja vse moči, da bi jih še nadalje držal v temi in nevednosti in jih tem ložje slorabljal in izsesaval. Z vsvaritvijo novega društva je storilo slovensko delavstvo velik korak, in na njem je, da društvo zagotovi obstanek in razvoj. V smislu pravil in intencij ustanoviteljev društva, se v nje m ne bo gojila nikaka politika. Vabljeni so vanje delavci in priprosto ljudstvo vseh vrst. Kdor se hoče učiti, je društvu ljub došlec. V programu si je društvo postavilo izobrazbo priprostega ljudstva, začenši s početnimi nauki in poukom v čitanju, pisanju in računanju. Dajalo pa bo svojim članom tudi priložnost poučiti se v vszaih scijjalnih, posebno dnevnih vprašanjih. Najprej začne s predavanji ter se je v ta namen obrnilo tudi do društva »Akademija« za podporo in ima že zagotovljenih nekaj predavanj. Prirejalo bo tudi pevске, dramatične in sploh zabavne večere vsake vrste in skušalo nuditi slovenskemu delavstvu vsestransko duševno vzgojo. Prijatelji slovenskega delavstva se vabijo v društvo in na društvene prireditve, kjer bodo vsikdar srčno vsprejeti.

Koncert »Kola«. Program, določen za ta koncert, je vezanimiv. Velekrasno izdelana vabila se prično razpošiljati prihodnji teden. Občinstvo dozna tudi pravočasno, kje se bodo sedeži in vstopnice dobivali v predprodaji. To naznanja njim, ki že sedaj povprašujejo po vstopnicah in sedežih.

V Dornbergu priredi društvo »Naprej« prvo nedeljo v maju t. l. veliko zabavo z vojaško godbo (24 mož) in prvaško godbo (16 mož). Dobro bi bilo, ko bi se druga društva na to ozirala, da prihiti oni dan vse v Dornberg, ker je soditi po pripravah, da priredi znano društvo »Naprej« prav veliko zabavo za vse udeležence. Več svoječasno.

Generalni ravnatelj avstr. »Lloyda« postane baje v najkrajšem času neki Albert Frankfurter, amerianski podanik.

Umrlijvost v Trstu. Od nedelje 12. do vštete sobote dne 18. marca je umrl 64 možkih in 46 ženskih, skupno 110 oseb, nasproti 125 v istem tednu minolega leta.

Iz Vipave se nam piše: Vinogradnike, ki bi želeli kupiti cepljenih trt na amerianski podlagi, epozarjamo, da bo iste razprodajalo »Kmetijsko društvo iz Vipave« dne 25. t. m., to je, v soboto, na ulici Torrente pred kavarno Chiozza v Trstu.

Toča v marcu. V Frajhamu na Štajerskem je minoli ponedeljek od 6. do 7. ure zvečer padla tako gosta toča, da je bilo še naslednjega dne vse belo.

Nevarna smodka. Pred nekaj dnevi je kupil v Salju mizarski mojster Anton Košel v neki trški smodko, takoiimenovano »kratko«. Ko je približno 10 mm smodke pogorelo,

je ista eksplodirala z močnim pokom. Košel je bil po bradi in tudi v ustni votlini ožgan. **Ogromna riba.** Dubrovaški ribiči so ulovili »morskega vola«, ki je tehtal 140 kilogramov. Tako velike ribe alične vrste pomni malokdo.

»Grazer Tagblatt« okraden. Kakor poročajo »Grazer Nachrichten«, je bivši knjigovodja »Grazer Tagblatte« Beruth, nenadoma izginil v Ameriko, ž njim pa snatna svota 100.000 kron, če ne še več. Falsificirane bilance se raztezajo na več let nazaj. »Grazer Tagblatt« in »Tagespost« vztrajno molčita o tem poverjenju.

Štrajk pekov imajo na Reki. Dosedaj jih je štrajkalo 80. Kakor pišejo iz Reke je imel večer nastati splošen štrajk pekov.

Razne vesti.

Dobivanje zlata na svetu. Iz neke angleške statistike je posneti, da se je leta 1904. na vsem svetu pridobilo zlata nad 70 milijonov sterl. lir to je 840 milijonov kron.

Tema v Berlinu. V ponedeljek ob 1. uri popoldne je v Berlinu v gorenjih zračnih plasteh nastala tako gosta megla, da je bilo mesto eno uro popolnoma v temi.

Vrelo morje Ladije, ki plujejo skozi južno Cikladesko morje, so navadno plule in plujejo še sedaj skozi vode blizo nekega mesta, ki se s polnim pravom zove Vulkanos. Voda je tukaj rumene barve ter izgleda kakor da vre. Knjige, ki služijo mornarjem za ravnanje, priporočajo navadno ladjam, da plujejo navlaž skozi te vode, ako je trup ladije pokrit s poži in drugimi morskimi živalimi. Treba je le četrta ure kretati se v teh vodah, da vse ostrige, polži in druge živali, ki se naberejo na trupu ladije, popolnoma odpadejo. One se v tej vodi doslovno skuhajo. To vrelo morje Vulkanos smatrajo kakor neki ventil za sigurnost nekega ognjenika. S tem nazorom se ujema tudi opaska, da se vedno v okolici dogajajo potresi, ko zgine v vodi rumena barva.

Iz statistike nemškega cesarstva. Po statistiki nemškega cesarstva je bilo l. 1903 rojenih 2,046 206 otrok (med temi 63.128 mrtvorojenih), umrlo je 1.234.033 oseb, a poročenih je bilo 463.156 parov.

Sto ljudi zgorelo. V Broktonu v Severni Ameriki se je v ponedeljek v neki tovarni za obuvale razpočil kotel, valed česar je nastal požar. Zgorelo je nad 100 oseb.

DARILA.

Podpornemu društvu za graške vseučiliščiinke je podaril g. dr. I. A b r a m 5 kron.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija je nabrala g. ca O t i n a l 4 K 16 st. v družbi redovednih Jožefov ki so šli gledat v Remanje, da-li niso še žabnice na cerkvenih vratih? Razven tega je podaril g. Marušič, trgovec s senom iz Hrašč, še 2 kroni.

Srčna hvala!

Loterijske številke izrebane dne 18. marca.

Praga	56	20	59	24	30.
Lvov	29	15	56	88	84.

Zadnje brzojavne vesti.

Rusko-japonska vojna.

Poročilo generala Lineviča.

PETROGRAD 23. General Linevič je brzojavil večerj, da ni o spopadih s sovražnikom došlo dne 22. nikako poročilo.

Vojvoda Connaught.

MADRID 23. Vojvoda Connaught je danes predpoludne dospel semkaj. Na kolidvoru so ga vsprejeli kralj, ministri, načelniki oblastnij in več diplomatskih rastopnikov.

Kontreadmiral Pietruski pri sultanu.

CARIGRAD 23. Sinoči malo po 6. uri so se avstro-ogrski poslanik baron Calice in kontreadmiral Pietruski ter drugi gostje pripeljali pred sultanovo palačo »Ildiz«. Po kratki avdijenci poslanika Calice so bili predpostavljeni sultanu kondreadmiral Pietruski in drugi gostje. Potem je bil gala-diner za 70 oseb. Po končanem dinedu je sultan poslanika Calice in kontreadmirala zopet vsprejel v avdijenci. Sultan je podelil kontreadmiralu veliki kordon reda Osmanli, 13 častnikov avstro-ogrške eskadre je pa odlikoval z raznimi redi.

CARIGRAD 23. Včerajšnji avdijenci avstro-ogiskega poslanika barona Calice in kontreadmirala Pietruskega sta prisostvovala veliki vezir in minister za zunanje stvari. Sultan je izrazil svoje veselje nad prihodom avstrijske eskadre v turške vode ter o obisku poveljnika eskadre. Kontreadmiral Pietruski se je zahvalil za vsprejem, ki so ga eskadri pripravile lokalne oblastnije v Solunu, Smirni in drugih lukah ter za čast, ki se mu jo skazuje v Carigradu. Po dinedu so kontreadmiral Pietruski in druge osebe prisostvovala soareji na angleškem poslaništvu. Križar »Szigovar« obiskuje in občuduje mnogo občinstva.

Nemška cesarska dvojica na potovanju.

BFROLIN 23. Cesarica Avgusta Viktorija je popoldne odpotovala v Italijo.

CUXHAVEN 23. Cesar Viljem se je vkrcal na parnik »Hamburg« pozdravši goste, ki ga bodo spremljali na njegovem potovanju po sredozemskem morju. Kmaloto je prišel na ladijo princ Henrik, da se poslovil od cesarja. Ob 9. uri je »Hamburg« ob pozdravih topov s fortov in z križarja »Friderik Karl« odplul.

TANGER 23. Za vsprejem cesarja Viljema se delajo velike prave. Mesto okrašajo ter pripravljajo sultanovo palačo. Angleška kolonija se hoče vdeležiti vsprejemnih svečanosti.

Trgovina.

Borsna poročila dne 23. marca
Tržaška borza.
Napoleoni K 19.06—19.07—, angleške lire K — do —, London kratke termin K 239.81—240.30 Francija K 95.20—95.40. Italija K 95.20—95.40 italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.10—117.30, nemški bankovci —, avstrijska ednotna renta K 100.10 100.40 ogrski kronski renta K 98.00 98.25, italijanska rent —, kreditne akcije K 674 — 677 — državne železnice K 657 — 659 — Lombardi 90.— 98.—, Lloydove akcije 645 — 650 — Breške: Tisa K 347.50—347.50 Kredit K 485.— do 495.—, Bodenkredit 1880 K 306.— 316.—, Bodenkredit 1889 K 303.— 313.—, Turške K 141.— do 143.— Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri pop.

Državni dolg v papirju	100.80	100.80
" " " arebru	100.80	100.75
Avstrijska renta v zlatu	119.95	119.90
" " " kronah 4%	100.50	100.45
Avst. investicijska renta 3 1/2 %	93.10	93.10
Ogrska renta v zlatu 4%	118.70	118.60
" " " kronah 4%	98.10	98.05
" " " 3 1/2 %	89.95	89.95
Akcije nacionalne banke	1645.—	1644.—
Kreditne akcije	674.—	67.—
London, 10 Lstr.	239.95	240.02 1/2
100 državnih mark	117.25	117.17 1/2
20 mark	23.45	23.45
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.30	95.30
Cesarski cekini	11.25	11.28

Pariška in londonska borza.

Paris. (Sklep.) — Francozka renta 99.87, italijanska renta 104.80, španski exterior 92.20, akcije otomanske banke —, Menjice na London 251.50.
Paris. (Sklep.) Avstrijska državna renta —, Lombardi 95 —, unificirana turška renta 89.32 avstrijska zlata renta 103.50, ogrska 4%, zlata renta 100.55 Ländlerba 520 —, turške sročke 154.75 pariška banka 13.15, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 16.41. Trdna.
London. (Sklep.) Konsolidirana do 91 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 24 1/2, španska renta 91 1/2, italijanska renta 104 —, tržni diskont 2 1/2, menjice a Dunaju 24.24 dohodni banke —, izplačila bank —, Mimo.

Tržna poročila 23. marca.

Budimpešta Pšenica za april K 18.64 do K 18.68; rž za april K 14.88 do K 14.90; oves za april od K 14.26 do 14.28; koruza za maj K 14.28 do K —.
Pšenica: ponudbe srednje povprečne suhe srednje Pročaja 16.000 met. stotov za 25 do 30 stotnik znižanja. Rž za 10 znižanja. — Druga žita ne premenjajo. — Vreme: lepo.
Havro. (Sklep.) Kav. Santos good average za tek. mesec po 50 kg 43.50 frk, za maj 43.75.
New-York. (Otvor.) Kava Rio de Janeiro dobave, vzdržano, 5 stot. in 10 stot zvišanje.
Hamburg. (Sklep.) Kava Santos average za marec 35 1/2, za april 36 — za sept. 36 1/2, za december 37 —, Vzdržano. — Kava Santos loco 36 — 33, navadna reolina 38 — 39 navadno do 39 — 42.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za marec 28.30 za april 28.90, za maj 29.20, za juni 29.15, za julij 29.20, za avgust 29.40. Stanovitno. Vreme: lepo.
Sladkor tuzemski. Centrifugal pile, prom. K 66.50 do 68.00, za sept. nber. K — do —, marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Mellsp le prompto K 68.30 do 69.30, a sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.
London. Sladkor iz repe surov 13 1/2, Sh. Java —, Mlačno.
Paris. Rž za tek. mesec 15.40, rž za april 15.40, za maj-junij 16.—, za maj-avgust 16.75 (mirao.) — Pšenica za tekoči mesec 23.75, za april 24.—, za maj-junij 24.45 za maj-avgust 24.30 (mlačno). — Moka za tekoči mesec 30.15, za april 30.45, za maj-junij 31.40, za maj-avgust 31.40 (mlačno). — Kapično olje za tekoči mesec 52.— za april 51.50 za maj-avgust 51.25 za september-december 50.25 (mlačno) Spirit za tekoči mesec 41.25 za april 41.50 za maj-avgust 45.25 za september-december 46.75 (mlačno). Sladkor surov 88% uvo nov 36 1/2 — 35 1/2 (mirao) be) za tekoči mesec 40 1/2, za maj-avgust 41 — za julij-avgust 41 1/2, za oktober-januar 34 1/2, stalno, razniha 72 — 72 1/2. Vreme: lepo.

Zabavni odsek »Tržaškega Sokola«. naznanja, da se bodo plesne vaje vršile danes zvečer in ne jutri v soboto, kakor po navadi, to pa radi tega, ker ima »Glasbena Matica« svoj koncert. Toliko na znanje vsem ovoj. gg. članom in prijateljem.
Na ziar!

Meblovana soba se odda takoj v ulici Farneto št. 49, vrta 8 (desno).

Mlad inteligen ten gospod želi znanja z izobraženo gospico — Slovenko — v svrhu, da se pričui slovenskemu jeziku. Pisma in ponudbe, blagovoli naj se poslati pod naslovom »Slovenka« na »Edinost«.

Hermangild Trocca
Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo
mrtvaških predmetov
za otroke in odraslene.

Venci
od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovi in napisih.
Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
Najnižje konkurenčne cene.

Tovarna pohištva
RAFAEL ITALIA
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton št. 1
po zelo nizkih cenah.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52 A
(v lastni hiši)
ZALOGA:
Piazza Resarie (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati lika te konkurenca
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Kustrovan cenik brezplačno in franko.

Serravallo-vo železnato kina vino
za bolehe otroke in rekonvalescente.
Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.
Priporočeno od najsllovejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.
Odlikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000 zdravniškimi spričevali.
I. SERRAVALLO
Trst.

Manufakturna trgovina
Ambrosich & Modricky
 TRST - ul. Belvedere 32 - T ST

Fužanj za krila širok 90 cm po 36, 42 novl.
 Fužanj velear od 27 novl. dalje, bel, siv in
 piquet fužanj. Katenina bela in siva. Maje, štaji
 in rute. Odeja od volne ali bombaža. Preginjala
 preproge za mej posteljo. Kravate, srajce za
 moške in ženske. Krila, nogovnice, čipke in zamot,
 kakor tudi raznovrstne drobnarije.

Xdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo
 obleči, naj se poda v
prodajalnico
 izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
 kjer se vsaki dan izdeluje obleka
 v lastni krojačnici.

Zaloga
 pristnih dalmatinskih vin
 lastnega pridelka kakor tudi
oljkinega olja.
 Prodaja na debelo in drobno.
 Franko na dom olje od 5 litrov in vino
 v sodčkih.

Peter G. Bervaldi
 ulica Gelsi št. 1
 TRST

Semenski oves in fižol
 za seme in konzum:
bokini, koks
in mandalon

je dobiti v poljubni množini pri podpisani
 tvrdki v Ljubljani, Dunajska cesta št. 32.
Lavrenčič & Domicelj.

Karlo Marcuzzi
 v ulici Vincenzo Bellini št. 13.
DELAVNICA kirurških priprav.
 Ortopedični aparati. — Predmeti za bolnike.

Pekarna in sladčičarna
FRAN MILLANICH
 Trst. — ulica Commerciale 7 — Trst.
 Trikrat na dan svež kruh vsake vrste. Raz-
 našanje na dom. Sprejema naročbe na sladčice
 itd. o priliki poroč in krstov.
 Najugodnejše cene.

Drogerija
GUSTAV MARCO
 ulica Giulia št. 20.
 Droge, barve, pokostj, petro-
 lej, čepiči, ščetke, mila, par-
 fumi itd. itd.
Zaloga šip in steklenin.

Nad 40-leten vseh.
 Najstarejša medicinska specialiteta naše
 pokrajine.
PASTIGLIE PRENDINI
 (od ogolunjene sladke skorje)
 Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI
 v TRSTU.
 Odlikovane z kolajkami in diplomami na
 prvih mednarodnih razstavah.
 Počasčene se zaupanjem odličnih zdrav-
 nikov ter predpisane kot domače zdravilo
 pri: grlobolu, kašlju, hripavosti, upa-
 danji glasu, kataru.
 Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje
 pevci, govorniki ter učitelji, da zadobē
 čist in svež glas.
 NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter
 zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.
 V skatlicah: v lekarni „Prendini v
 Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj
 in v Evropi.

Hôtel „CENTRAL“ v Sežani.

Podpisani si časti naznanjati cenjenemu občinstvu, da je prešel
hôtel „Central“ v Sežani v njega last.

Pri tej priliki naznanjam, da sem sobe kakor tudi restavracijo in kavarno
 popolnoma prenovil in preskrbel, da bodo cenjeni gosti v vsakem obziru najboljše
 postreženi po najnižjih cenah. — Zalogo pive, katero sem imel prej v hiši gospe
 Gaberšček, se nahaja sedaj v mojem lastnem posloplju. — Toči se najboljši
 kraški teran, belo vipavsko in istrsko vino kakor tudi vedno sveže Dreherjevo pivo.
 Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. Na razpolago je 20
 moderno opremljenih sob: v hiši se nahaja senčnat vrt in hlev za konje.

Prilporeča se udani
Anton Bevčič, lastnik.

Narodni kolek je
 vdobiti pri upravi
 „Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
 TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
 NEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAH
 KATALOGI BREZPLAČNO.

Podpirajte!!
 „Dijaško
 podporno
 društvo“
 v TRSTU!!

**„CHOCOLAT
 LOBOSITZ“**

ČOKOLADE
 ČAJNO PECIVO
 BOMBONI
 DESERTE
 KAKAO
 KEKS
 KAVINE PRIMESI

Najboljše STISKALNICE ZA GROZDJE IN OLJKE
 so naše stiskalnice „ERGOLE“
 najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno
 in nepritrzano pritiskalno močjo; zajam-
 čeno najboljše delovanje, ki prekaša vse
 druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA.
 Najboljše automatično patentovane tatne brizgalnice, ki
 delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti.

„Syphonia“ plugi, stroji, za grozdje, sadje
 in oljke, mlin za mlti grozdje. Plugi
 za vinograde. Stroji za sušenje sadja
 in drugih vegetalnih, življenskih in mi-
 ralnih pridelkov. Stiskalnice za seno,
 slamo itd. na roko. Mlatilnice za žlta,
 čistilnice, rešetalnice. — Slamoreznice,
 ročni mlin za žito
 v raznih velikostih in vsi drugi stroji za
 poljedelstvo.

Izdelujejo in posiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega
 izbornega uresničnega, najbolj pripoznanega in odlik. sestava.

PH. MAYFARTH & Co.
 tovarna za poljedelske in vinske stroje, DUNAJ, II. TABORSTRASSE št. 71.
 Odlikovani v vseh državah sveta z nad 530 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam.
 Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.
 Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi kjer nismo zastopani.

Germania New-York
 zavarovalna družba na življenje.
 Ustanovljena 1860.

Glavno ravnateljstvo za Evropo: **Berlin W., Behrestr. 8 lastna hiša**
 Glavni zastop za Avstrijo: **Dunaj I., Stubenring 18 lastna hiša**

Zavarovanja veljavna konec n. l. 1903 . . . . . K 503,000.000
Aktiva glasom bilance konec n. l. 1903 . . . . . 162,000.000
Dohodki na premijah in obrestih v l. 1903 . . . . . 26,500.000
Preostanek letnega računa 1,596.000

Posebne ugodnosti
 koje nudi GERMANIA v NEW-YORKU svojim zavarovancem:

1. Prva dividenda se računa že v drugem letu od izdaja police.
2. Police so neizpodbitljive že po tretjem letu izdaja tedaj veljavne tudi, ako se je podalo krive podatke ob vstopu in če je zavarovaneec umrl vsled samomora ali dvoboja.
3. Družba sprejme tudi rizik zavarovanja za slučaj vojske, ali da bi bilo treba zvišati premijo. (Vojski podvrženim zavarovancem se odpiše prve tri dividende v dotični zaklad ter se ta svota vrne po 45 letu, ako je polica že v veljavi in ako se ne pojavi vojska v Nemčiji, Avstriji in Švici).
4. Dovoljena so potovanja zavarovancev po vsej Evropi in zapadni Ameriki, ne da bi se s tem zvišala premija.

Rezerva na premijah vseh zavarovancev v Avstriji je položena pri ces. kr. ministerijalnem zakladnem uradu na Dunaju.

GLAVNI ZASTOP V TRSTU: ulica Chiozza št. 4.

Zaloga istrskih in dalmat. vin
 v ulici Cecilia 16 (vagal ul. Ruggero Manna)
 Zaloga je vedno preskrbljena z vini najboljših
 kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brisko po 80 st.,
 opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.
 Za obilne naročbe se priporoča
IVAN TONEL.

Ivan Gustinčič
 ul. Sette Fontane št. 46 (vagal ul. Vittorino di Feltr).

Trgovina s špicerijskim in kolonij. blagom
 zaloga moke, otrobov, kakor tudi najfinjših
 testenin domačega in tujega izdelka.

Novo prodajalnico jestvin,
 založeno z blagom prve vrste kakor kavo, sladkor,
 olje, milo, belo in turšno moko, otrobe itd. itd.
 priporoča **Andrej Šuc**
 Trst, ul. Medla 56 (zraven ul. Rossotti) Trst.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
 vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
 v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., II. nadstr.
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega
 že tudi ni član društva in se obrestu-
 jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6 % in na vključbe po 5 1/2 %
 Uraduje vsaki dan od 8. do 12. 1/2 ure pop-
 razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1,485.607-11
 posojil 1,573.842-34
 glavnih deležev 112.720-
 Poštno-hran. račun št. 837.315.

C. kr. priv.
Riunione Adriatica di Sicurtá
 Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance
 31. decembra 1902.

Zadruga glavnica (od kojih vplačano K 3.200.000)	K 8.000.000
Rezervni zakladi dobičkov	7.133.580
zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov	3.700.580
Rezervni zaklad premij za zavarovanja	71.255.752
Zavarovanja na življenje v veljavi	254.966.140
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva [1838—1902]	498.919.050

Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstrelbu ulomu kakor tudi prevozov po suhem in mornju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačne do smrti ali po smrti zavarovance, doto otrokom itd.

FILJALKA
 c. kr. privat.
AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA
 za trgovino in obrt v Trstu
 sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH

za blagajniške nakaze	na nastojljena izplačilna pisma
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %
> 30 > 3 %	> 30 > 3 %

v z atih napoljenih na izplačilna pisma

proti 30 dnevni odpovedi 2 1/2 %	3 mes. . . . . 2 1/2 %
6 . . . . . 2 1/2 %	

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.

Bancogiro v kronah
 z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago.

Krone in zlati napolni na tekoči račun
 po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po 10ka odpovedi.

Izdaja nakaznice
 za Dunaj, Budimpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saaz, Solnograd, prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij.

Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.

Daja predujme na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih, **Kreditni na karikacijske listine** se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma se izdajajo v katerosikoli mesto.

Hranila.
 Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.

Menične nakaznice.
 Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„Slavija“
 vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 29.217.694/46 K, izplačane oškodnine: 78.324.623/17 K.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
 Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje posloplja in premoščine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najakutneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokristne namene.